

WWW.UNILIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

СРПСКИ СИОН

Год. XVI.

Број 21.

ЗВАНИЧАН ЛИСТ ПРАВОСЛАВНОГ СРПСКОГ АРХИЈЕРЕЈСКОГ СИНОДА МИТРОПОЛИЈЕ
КАРЛОВАЧКЕ ЗА ДУХОВНЕ, ЦРКВЕНЕ И ЈЕРАРХИЈСКЕ СТВАРИ.

У Ср. Карловцима у уторак 31. октобра 1906.

ЗВАНИЧНО.

П О З И В

Његове Светости преузв. господина патријарха српскога, упућен преосвећеној господи епископима митрополије карловачке, да дођу на сабор као вирилни чланови срп. нц. сабора.

Православни архиепископ карловачки, митрополит и патријарх српски.

М. 580|ех 1906.

Ваше Преосвећенство!

Његово царско и апостолско краљевско Величанство благоизволело је превишњом одлуком Својом од 4. новембра ове године најмилостивије дозволити, да се православни српски народноцрквени сабор у току 1906. године сазове у Карловце у онај дан, који буде потписани одредио.

Услед горе хваљене превишње одлуке одредио сам за сазив српског народноцрквенога сабора дан 10. (23.) децембра 1906. год.

Саопштавајући В. Преосвећенству како превишњу одлуку, о којој сам високим отписом преузвишенога господина кр. уг. министра-председника од 8. новембра о. г. бр. 5396М. П. П. извештен, тако и своје расположење у погледу на дан сазива народноцрквенога сабора и чинећи у исто доба потребне одредбе, да

се заступници како свештеничкога, тако и световнога реда за овај сабор у смислу изборнога реда од 29. маја 1871. изберу и упуте, да на сабор у Карловце благовремено дођу, — имам част уједно Ваше Преосвећенство на темељу §-а 2. саборског устројства, потврђенога прев. одлуком од 14. маја 1875., братољубно позвати, да на овај сабор такође благовремено доћи изволите.

Препоручен топлим молитвама Вашег Преосвећенства са братском љубављу и поздравом јесам Вашег Преосвећенства

У Карловцима 27. октобра (9. новембра) 1906. год.

искрени брат

ГЕОРГИЈЕ, с. р.

Патријарх.

Н а р е д б а

Његове Светости преузвишеног господина патријарха српскога упућена господи епископима, као председницима епархијских административних одбора у предмету сазива српског народноцрквеног сабора.

Православни архиепископ карловачки митрополит и патријарх српски.

М. 580

ех 1906.

Ваше Преосвећенство!

Његово царско и апостолско краљевско Величанство благоизволило је превишњом одлуком Својом од 4. новембра ове године најмилостивије дозволити, да се православни српски народноцрквени сабор у току 1906. године сазове у Карловце у онај дан, који буде потписани одредио.

Услед горе хваљене превишње одлуке одредио сам за сазив српског народноцрквеног сабора дан 10. (23.) децембра 1906. год.

Саопштавајући Вашем Преосвећенству како превишњу одлуку, о којој сам Високим отписом преузвишеног господина кр. уг. министра-председника од 8. новембра о. г. бр. 5396. М. П. П. извештен, тако и своје расположење у погледу на дан сазива народноцрквеног сабора, позивам Ваше Преосвећенство као председника епархијског административног одбора, да ради избора заступника како свештеничкога тако и световнога реда за овај сабор у смислу изборнога реда, потврђенога превишњом одлуком од 29. маја 1871. год. према одредби §-а 11. исте уредбе као и сходно одредби §-а 15. исте уредбе на темељу *фактичнога* стања броја душа, потребна расположења одмах учинити и изборне одборе упутити изволите, да имена и карактер изабраних заступника Вашем Преосвећенству одмах по избору јаве, како би и Ваше Преосвећенство мени најмање 10 дана пре састанка сабора саопћити могло и да изабране заступнике, снабдевши их сходно §-у 30. изборнога реда једним примерком изборнога записника, као веродајницом, упуте, да у Карловце на сабор благовремено дођу.

У Карловцима 27. октобра (9. новембра) 1906. год.

Георгије с. р.

Патријарх.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Рукоположени.

По замолби Његове Светости Преузвишенога Господина *Георгија Бранковића*, православнога Архиепископа Карловачкога и Митрополита и Патријарха Српскога благоизволело је Његово Високопреосвештенство Г. Епископ темишварски

др. Георгије Летић у дворској капели 29. о. м. произвести пароха шидског *Миливоја Милошевића* за презвитера, а 22 ученика IV. године богословије за чтеце.

НЕЗВАНИЧНО.

Слава Арсенију Црнојевићу

српском патријарху!

27. о. м. пре 200 година, испустио је у Бечу своју племениту и мученичку душу патријарах српски — српски Мојсије — Арсеније III. Црнојевић.

Као што Исус Христос, као што рече: не имађаше где подклонити своје главе; тако исто и патријарах Арсеније, „и ако му је цар Леополд I. дипломом својом од 4. Марта 1695. уступио на издржавање своје цео помешки и сремски диштрикт с тим, да по својој вољи у манастиру Ораховици или Врднику — Раваници — резиденцију своју подићи може, — он се није настанио ни у Ораховици нити у Врднику, нити је имао праве резиденције своје за труднога свога живота у Угарској, већ је пребивао краће или дуже време у Светој Андрији, у Ковину на острву Чепељу, у Сирчу у Славонији или у Срему, или у Сечују у Барањи, а понајвише проводио је на путу, обилазећи своје верне по многим крајевима расејане, или тражећи помоћи и заштите цркви и народу своме у Бечу“. (Види у Шематизму архидијецезе Сремско-карловачке за 1884. Иларионов чланак: „Кратки исторички нацрт Епископата у опште и на посе Сремско-Карловачке Архидијецезе“).

И у тражењу помоћи и заштите цркви и народу своме у Бечу; затече га у њему и смрт 27. Октобра 1706. (Истина у Гласнику VI. вели се, да је Арсеније умро 28. Окт., но то је погрешно, пошто је он умро 27. Окт. Види „Српски Летопис“ књ. 198. 103. стр.)

О прелазу патријарха Арсенија на ову страну све до скоро се погрешно писало и многи су му замерали, што је прешао и напустио своју резиденцију у Пећи; ну, сад је доказано, да је он околностима нагоњен био да пређе на аустријску страну, а околности су донеле, да је и он са народом морао да пређе на ову страну и да се населе у крајевима, у којима и данас живимо. /а

Ко је и *какав* је био црквени а и народни поглавар патријарах Арсеније, о томе не ћемо да пишемо и спомињемо ништа друго, него само то, да се њему има захвалити што данас имамо у карловачкој митрополији још 6 епископија — некад смо имали и више — и што је наш народ остао у Срему и Славонији,

Хрватској и Угарској православној вере, а поглавито, што данас у Пакрацу не седи унијатски владика, као што је седео, него српско православно, а да и не говоримо о борби његовој због православија са римском јерархијом и у Угарској и у Троједници.

У свим тим борбама види се не само велики дух, него и велики родољуб, који није знао ни за какве опасности, нити је жалио ни новца ни труда.

А њему и једино њему имамо захвалити, што данас наши митрополити-патријарси уживају црквено-народно добро даљски спахилук.

Каквих је он љутих невоља и борби имао и са аустријским дворским ратним саветом, и са дворском комором, и са тајном царском и угарском канцеларијом и угарским властима због крњења народних привилегија; о томе сведоче уз остало и данас сачувани списи у бечким и пештанским архивама, који нам, као што врло zgodно рече г. Радослав М. Грујић: „јасно показују очинско старање патријарха Арсенија о народу своме — у оно претешко доба нашег политичко-религиозног живота под Аустро-Угарском“. (Види „Зборник“ историјских докумената I., где је исцрпно описано потоње старање Арсенијево за свој народ, а подједно и шта је све искао и тражио за свој народ и шта му је извојевао.)

Навршило се ево управо 200 година од дана смрти мученика-родољуба патријарха Арсенија Ш. Црнојевића, и за целих тих дугих година, није се никада наша српска рука да што рђаво напише за њега — истина, било је по некад претераних српских шовиниста, који из шовинизма и незнања, замераше му што је прешао на ову страну.

Ну, тима се може то њихово писање у неколико извинити тиме, што они не познаваше доба и прилике српског народа 1688.—1690. године.

Данас пак нашло се српских пера, који му замераше, што није погазио своју реч дату цару Леополду и Јосифу за време Ракоцијева устанка, жале, што је он био вођа народни у то доба и у опште, што је јерархија предводила и заступала народ.

Да пак није било од штете по српски народ отуда, доказ је то, што су они поред свих оних силних гонења и непогода за последњих 200 година ипак очували народ у његовој вери и сачували му језик и народност, и створили данашње грдне фондове, од којих нам данас живи и аутономија и школа.

Како ће и шта ће бити и са црквом и са народом и језиком му, и фондовима, кад једном „народњаци“ узбуду имали улогу наших митрополита-патријараха, време ће показати.

Ми пак знајући, шта је све патријарах Арсеније Ш. Црнојевић урадио и за цркву и народ, кличемо му: **Слава!**

Д. Руварац.

Автобиографија

Георгија Хранислава, владике бачког.

Д. Р.

У књизи „Записној“ општежителнаго манастира Раковца у Срему, заведеној 1763. за време митрополита Павла Ненадовића, налази се на 123.—134. стр. ова

автобиографија Георгија Хранислава, бившег архимандрита раковачког, а потоњег владике пакрачког, а за тим бачког.

Високопречествјејшаго Г. Георгија Хранислава, Архимандрита и бившаго дјелствителнаго Настојатеља Раковачкаго, памјат здје в Протоколе Ч. манастирја Раковца не суети и велехваленија ради, но токмо

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

потребнују историческују вједомост сему Монастирју и посљедујушћему с. обители Раковачкија Братству нужднују, пером истини утврђује се.

Георгиј Хравислав, Арх. и бившиј дјествительни Настоятељ Ч. монастирја Раковца, дне 8. Ноемврија 1775. љета родисја в привилегираној вароши Румје, славному Комитату Сремскому подлежащег, от благочестивих православнаго вјероисповједанија восточнија Христови церкви Грекоунитскија законо бракосочетаних Родителеј, Павла и Алки, Первенец, Крестисја в томже вјероисповједани и миром свјатим помазасја чрез Парохиалнаго свјашченика Јоакима Филиповича, в церкви Румској, храма св. вознесенија Господња, дне 9. Ноемврија 1775. и дано бист во свјатом Крещении младенцу имја Гавријл, восприемник же бист Константин Гаврилович, житељ иришки.

Кромје Пјестунов и воспитателеј домашних, Јереа Пантелеимона Хравислава, Пароха Румскога, и Тимотеа Ивановича, прежде воведенија нормалних училищ бившаго тако зовомија свјатотроическија Румскија школи, стараго учителя, имје Нормалнаго Наставника, Дякона Василиа Крестича, ово в древних Румских школах и чтением книг находившијасја Библиотеки Славенскија, овоже тшчанием новаго Нормалнаго Кралевскога Директора Стефана Вујановскога, и предреченаго Пароха, Јереа Пантелеимона Хравислава, Славенскому књижевству добрје навикшаго и искуснаго. При сем Наставнице от љета 1781. до 1786. от самих начатков познанија писмена дщице, с таквим ума даром, тољ охотно и трудољубно добрим ученија подвигом подвизашесја, јако јему между прочими соученики своими в Катихисисе, Библическој Истории, чтении церковних книг, цјении, правиле церковном, красно и Диктандо писани, Аритметице, Граматице јазика Славенскога со Синтаксију, упражненијах Граматических и Синтактических, роководствје к чесности (das Lesebuch), хождени в церков, всегда первое мјесто содержати. Шкоље Нормалној Румској Славено-Сербској, в неже по вчесому Њемецки и Латински читати, склањати и

сопрјогати научисја, с Римокатолическими, јаже в Румје биша, под Дирекциеју Стефана Вујановскога смјешаној, от љета 1787. до 1792. приватнаго в Латинском јазипце учителя Дошена, в Њемецком и Латинском Аксентиа Поповича ординарнаго и Петра Бугарскога, четвертија Нормалнија школи отмјенаго Професора получи. Под сим посљедним Катихисису, Библическој Истории и Натуралној, Граматице Њемецкој и Синтакси с ъемецким писмосочинением и прочими практическими упражнени в стиље, Географии, начатком латинскога језика и Гесметрии, Рисовоју (Zeichnen), к демостроенију и икономическим планом относјашчелусја, Аритметице, Красно и Диктандо писанију, руководству к чесности со одержанием перваго мјеста между Соучениками тољ постојаним трудољубием учашесја, јако јему и за штипендиум височајшим Дикастеријам препоручену бити.

Из мјеста рожденија, с јуношеским сердечним на свјатий Божиј промисл упованием, и благодјејущчу јему Дједу своему, помјанугому Пантелеимону Хравиславу, Архимандриту Крушедолскому, Ч. АЕМ. Епархиалнаго Консистиориума Карловачкога и Сл. Комитата Сремскога Табули Судејскија Сосједатељу, љета 1796. в Бозје усопшему, года 1792. отлучивсеја от нѣшнѣија Матере своеја, прешел в Карловац Сремскиј, идјеже безсмертним и величајшаго общаго благодаренија достојнѣјшим трудом и подвигом Јего Високопревосходительства, Милостивѣјшаго Госп. Архиепископа и Митрополита, Стефана Стратимировича от Кулпин, Гимназии Карловачкој начало и основание мудрејше, и Богоугоднѣјше полагащесја. Здје при Јоане Грос, Професорје и Директорје начинајушчијасја Гимназии Карловачкија, Ренија Граматику Латинскују, Њемецкоју и упражненијами в стиље Латинском и Њемецком, Ауторами Класическими, Историјеју Унгарии, Географијеју Матиа Бел, приљезнѣјше занимајасја, предмети всја, јакоже и Христианское наставление, превосходно соверши, и слово увѣщательное, предсловутим Професором Латински сочищенное, в церкви катедралној ко учашчелсеја

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

јуности Карловачкој о дни Пасхи тогоже љета в присутстви Јего Високопревосходительства младиј вितिја решчи удостоисја.

По Гросје. в Новосадској Кралевској Гимназии 1793. Тому Грегуш, изрјаднаго четвертија Граматикалнија школи професора стјажа, учасја по Алвару синтакси Латинској и краткој Поетицје, Ауторов класических толкованију, Аритметицје, Географии, Истории Унгарии, Истории Натуралној, упражњајасја в стиље Латинском и средством Syntaxis ornatae. Љета 1794. от Професора Андреа Мандича в шкоље I. Humanitatis похвално настављаем биваше в начатцјех Периодологии и Риторики с практическими в слозје Латинском упражненијама, и разностију стила прозаического, Логики, Физики, Истории Унгарии и Натуралнија, Географии, Древностеј Римских по Nienport, Аритметицје; љета 1795. во II. Humanitatis шкоље от директора Гимназии Н. Садскија, Матеа Ланг, таже Римокатолическаго Капелана НСадскаго Тутут, краткое времја, на конец Емерика Данича обучалсја Риторицје по Соарју и Поетицје, Ауторов класических, Риторов и Пиит толкованију, Геометрии Практической, Juri naturae, Географии, Истории Унгарии, Аритметицје и Митологии по Holle, ктому упражњалсја в слозје латинском с разностију стила прозаического и Поетического, во вејех сих школах Гимназии НСадскија первенствујушчаго Превосходства знаки заслужив, даже и первија Еминенции, јакоже типом издањаја класификация II. љета Humanitatis 1794./5. доказует.

Посље краљевскија Гимназии НСадскија, презјелно вождељев Богом даниј себје ума талант возрастити, ум сирјеч вјежествами развити, просвјетити, сердце же ко свакому честному и доброму дјелу Христианскому средством тјех привикнути, и тако себе ближним на славу Божију всегда полезна сотворити, во велико-Варадској Академиј Кралевској 1796. года I. Љета философии слишатель бје Јоана Непомуцена Ваш, Каноникуса великоварадскаго и Кралевскаго Диштриктуалнаго Продиректора и Професора: Истории, философии и Логики; Јосифа Керестури: Исто-

рии прагматическија Унгарии, Мађарскија Литератури и Кесареј Римских; Франца Штајндл Алгебри и Матези со заслугају превосходства первенствујушчаго. Втораго љета философии 1797. слишаше Штајндла Архитектуру Идротехнију, Идраулику или Матезим adplicatam; Адама Томчани Физики и Икономију земљедельческу, реченаго Јоана Ваш Метафизику и философију моралну со знаком перваго из вејех наук сих превосходства. Веја философскија Науки јавно зашчишчаше. О мажарском јазицје и Литуратурје под Валентином Зомбори от Тарца, јазика Унгарскаго и Литератури Професором, с усижехом первија класи приежаше.

В Кр. Университетје Пештанском продолжив учение свое приватно слишаше Естетику Лудовика Шедиуса, Дипломатику Швартнера в факултетје философическом; во факултетје же Јуридическом јавно и порјядочно I. љета прав 1798. превосходно оконча Јус Натури, Публикум Универсале и Gentium у Антоина Демин; II. љета прав 1799. Јус Цивиле Романум и Криминале у Г. кр. Коңзилиара Јосифа Штур; III. љета прав 1800. Јус Еклисиастикум у Матеа Ант. Марковича, Јус Унгарикум у Емерика Келемен; IV. љета прав 1801. статистику у Адалберта Барич, вјежества Политическаја, т. ј. Полицију, науку Комерциалнују и финансиалнују с Теориеју стила куриалнаго у Јосифа Ревички.

Из Пештанскога кр. Университета во виенски ц. к. Университет 1. Ноемвриа пришед, многија Науки философскија приватно у разних Професоров слишаше. Приватно из Аустријскаго Права от Георгија Шајдлајн, тогоже во виенском Университетје Професора, иситан первују класу получи.

В Престолном Градје Виенѣ от 19. Дек. 1801. до 1. Јулиа 1804. у Павла Кисел от Бендекфалва, Агента унгарскаго Дворнаго и Сл. Комитатов земплинскаго, Липтовскаго, Спецускаго и Туроцкаго Соједателя бившаго, тшчливјејше снабдјел себе практикоју в дјељех политических и судејских, пред височајшими Дикастериами текушчих, отправљал и должности Соли-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

питатора, непропушчал обаче деноношчно благообразати себе разними вјествама и благонаравием, ученому человјеку нуждними, ухљебленију же и полезному званију спосиј шествујушцима, прилежа паки о мажарском и француском јазичје.

Сице помошцију Божијеу руководим и ревностјејше приуговљаја себе, да би в извјестности будушчаго своего опредјеленија и состојанија сиј, отличнују способност ко коему небуд званију себје при своил, честен и полезен ближним бити могл, в Карловачкују Гимназију на мјесто покојнаго Humaniorum славнаго Професора Јоана Лазаревича, от Јего Високопревосходителства, Милостивјејшаго Г. Архиепископа и Митрополита Стефана от Стратимировича от Кулин, шчедрјејшаго отца, Благодјеја високаго, мудрјејшаго Наставника и Мецената своего, позван јест, и ту от 19. Јулиа 1804. до конца 1812 љета школскаго, осм убо љет и 40 днеј, с Директором Гимназии и Професором школ Хуманитатис Андреем Волни, во обје шкоље Humanitatis премјенително ходја, преподаваше јупости в I. шкоље Humanitatis, Риторику с практическими упражненијама в прозје Латинској, Њемецкој и Славено Сербској, јаже трудољубно исправљаше, класическија автори, Историју древнују универсалну и Древности Греческија и Римскија, а во II. шкоље Humanitatis, Поэзим, класическија Автори, с практическими прозаическими упражненијама јаже такожде исправљаше, Историју новују универсалну и Митологију. В професорствје типом издал 1808. рјечи надгробнија, кромје иних поетических сочинених своих прежде, а и после сего наченше от 1798. печатаних, јакоже на Јего Висок. Г. Епископа Карлштадскаго Стефана Авакумовича, на смерт Пречестјејшаго Г. Архимандрита Ковилскаго Јоана Рајича, и високоблагороднаго Г. Јосифа от Стратимирович, рожденија Текели.

По неизсљедимому Божију Промислу, из милости Јего Високопревосход. часто помиваемаго и јему незабиваемаго милостивјејшаго Ј. Архиепископа и Митрополита, ступив в духовни чин, дне 6. Окт. 1812. на дењ сз. Апостола Томи, в Ка-

тедралној церкви Карловачкој от Јего Висок. во АЕМ. Дякона 31. Јануариа 1813. во АЕМ. Протодякона, 21. Ноевриа 1814. во церкви Карловачкој св. Воведенској во АЕМ. Архидякона произведен бист, дне 16. Јануариа 1816. в Ч. монастырје Крушедоље, идјеже кости Дједа јего Благодјеја предпохвалнаго Преч. Г. Арх. Крушедолскаго Пантелеимова Хранислава, почивајут. в Монаха* Преч. Г. Арх. Крушедолским Димитрием Крестием, на представление Надлежателству от тогоже писмено сотвореное. с именем Георгия пострижеа. Дне 5. Окт. 1817. шчастием обрадовасја вјерноподаническим на амвоње Катедралнија церкви Карловачкија рещи многољетствие лично присуствовати всемилостивјејше благоизволившему всепресвјетљејшему и Державному Имератору и Краљу нашему Францу I. Дне 2. Јунија 1818. на сошествие св. Духа от Јего Висок. милостивјејшаго Г. Арх. и Митр. во Пресвитера рукоположен, 21. Ноем. 1818 в церкви Карловачкој св. воведенској во АЕМ. Протосивкела, 28. Ноем. 1821. во св. обители Раковачкој, в храмје св безсребреников и чудотворцев Косми и Дамиана, по високому налогу Јего Висок. чрез Јего Високопреосвјашченство Г. Епископа Пакрачкаго и вдовствујушчија Епархии Арадскија Администратора Јосифа от Путник, во Архимандрита Раковачкаго и дјејствителнаго Настојатеља чино произведен бист.

Во всех сих степенех чина Духовнаго от љета школскаго 1813. даже до конца 1827. убо пјатнадесјат љет, обучаше Клирики, из разних Богоспасаемих Епархии нашего Благочестија приходјашчија в Карловачких Клирикалних школах Граматичје јазика Славенскаго по своему рукописному сочиненију, Риторичје и Омилитичје јазика Славенскаго, книжеству краснорјечија Славенскаго с практическими упражненијама, раз мјенију витиј церковних, Педагогичје, котори предмети прежде него преподавани не биша, такожде по своему собственому рукописному сочиненију, школској Методје, Догматичје, Богословии Мо-

* Это, и Хранислав се одмах није закадуђерио, и ако је био зрео човек кад се обукао.

ралној, Катихетице Богослови Пастирској, Историји церковној, Хронологији, нарочније изобрјетенију св. Пасхи, Толкованију св. Евангелии, и практическому в славенском стиље Проповједеј и Омилиј сочиненију, јаже им непрестано исправљаше.

От 12. Ноем. 1812. до 1821. присјагоју обложен, не токмо Арх. Консисто-риума Карловачкаго. но и Пречестњејшаго АЕМ. Апелаториума Нотариј бје, таже звање Ч. Консисто-риума Сосједатеља с присјагоју получив разнија Консисто-ријалнија Комисии совершаше, не менше и при Пречестњејшем Апелаториумје упраздненое мјесто Апелаториалнаго сосједатеља Архимандрита јешче во Протосинкелстве до-полњаше. От 28. Авг. 1826. Јего Висок., милостивјејшим Г. Арх. и Митр. Стефаном Стратимировичем от Кулпин, поставлен бист Репрезентантом Ч. АЕМ. Епархиалнаго Консисто-риума Карловачкаго и Ч. Ч. монастыреј фрушкогорских на Конгрегациах сл. Комитата Сремскаго, јегоже и Асесором 1828. от Јего Експ. Г. грофа Елца, обергешпана тогже сл. Комитата Сремскаго, наименован бје, во коем Качествје и кљатву тогда положив, колико и кољ усердно и способно в сем разсуждении св. обителем послужи, Протоколи тјехже показујут.

Трајушчу времени Архимандритства и Настојателства своего в Ч. мон. Раковце колико и како трудилсја да би св. обитељ Раковачкују в цвјетушчее состојание привел, и Братство всегда в добром порјадце содержал, колико и како дјејствовал в смотрении репарации св. обители Раковачкија, покрова от мједи на церков, насажденија винограда и шливиков, снабдјенија подрума с вјашчим числом буради, даже и окованими, обновленија и возвишенија корчми при дромје твердим материјалом, Ректификации Авт Ч. Мон. Раковца Регулации Пагении и љеса Монастирскаго на порјадочнаја сјеченија, зашчишченија прав монастырја сего противу неправедних нападатедеј и во безопасие поставление, снабдјенија дому с разними потребними вешчми, акта тогже Ч. монастырја, Протоколи, Счети годишчни и Инвентариум освидјетелствовати могут.

На конец Јего Висок. Г. Еп. Пакрачкому Јосифу от Путник, в Богоспасаему Епархију Темишварскују всевисочајше премјешчену, високопречестњејши Г. Георгиј Хранислав, Архимандрит Раковачки, дне 7. 19. Декемвриа 1828. љета во Епископа Пакрачкаго от всепресвјетљејшаго и Державнаго Императора и Краља Нашего Франца I. вземилостивјејше наименован и 24. Јануариа 1829. в Катедралној Церкви Карловачкој во Архиеереа Богоспасаемија Епархии Пакрачкија от Јего Висок., милостивјејшаго Г. Арх. и Митр. Стефана Стратимировича от Кулпин прописавим образом рукоположен јест.

В М. Раковце 15. Јунија 1829.
Георгиј Хранислав с. р.

Никодим Димович с. р.
закљети старец.

Теофил Ковачевич с. р.
закљати старец.

Антониј Стефанович с. р.
Намјестник.

* * *
Георгије Хранислав буде 26. Маја 1839. премештен у Бачку епархију, где је и умро 22. Јунија 1844.

По смрти Стефана Станковића митрополита († 31 Јулија 1841.) управљао је Хранислав карловачком митрополијом.

О Храниславу има и данас доста анекдота и њега су држали многи за особењака, ну, пре ће бити, да је он био и сувише мудар, те се силом правио смешним. Хранислав је био врло чуваран.

Клирикални је фонд наследио из оставине Хранислављеве 31.374·26 кр., а толико је исто наследио и неприкосновени фонд. Свега је дакле износила његова оставина народу 62.748·52 кр.

А колико је остало иза патријарха Јосифа Рајачића, владика народних Арсенија Стојковића, Теофана Живковића и Никанора Поповића?!

На то нека одговоре меродавна господа код народних фондова.

* * *
По овој је Автобиографији у обшир-нијем изводу навео покојни Ђорђе Рајковић животопис Хранислављев у 10. и 12. бр. „Бршљања“ за 1885. годину.

О д г о в о р и на питања из пастирске праксе

Прикупио: Васа Николајевић.*

I.

Односно богослужења.

1. Како се обавља благослов хљебова на бденију?

На бденију благосиљају неки свештеници хљебове, пшеницу, вино и уље онда, кад изговарају речи: самъ благослови хлѣвы сіа, пшеницѣ . . . , а неки опет тада, кад изговарају: ѡкѡ ты еси благословляѡй . . . . дочим при произношењу горњих речи само показују руком на хлѣб и остало. Како мора бити?

Служебник наш сходно тапику наређује поводом молитве над хљебовима, пшеницом, вином и уљем сједеће; . . . . вземъ единъ хлѣвъ знаменетъ ѡмъ прочым хлѣвмъ . . . . Ћгда же глаголетъ: самъ благослови, тогда десницею указѣтъ на подложенныа хлѣвы, пшеницѣ, вино ѡ елей. Као што видимо, о благослову нема овде ни спомена, а ни касвије код речи: ѡкѡ ты еси: . . . .

Но и ако служебник ради краткоће своје, и нема никаквог прописа о томе благослову, ипак има о њему спомена на другим местима. Тако н. пр. св. Симеон солунски спомиње о њему и казује, у ком се моменту треба обавити. Он вели: „Говорећи речи: Господи Исѡсе Христе Боже нашъ, благословивъи патъ хлѣбѡвъ . . . чини свештеник једним хлѣбом знак крста над остала четири, чиме показује, да је то исто свршило и Христос узевши у своје руке пет хљебова. По том положивши хлѣб благосиља их крстовидно руком, и сведочи тим, да их Христос благосиља исто, као и пшеницу, вино и уље и запечаћује то говорећи: ѡиножи сіа во . . . . , јер као што је написано, Он сам отва-

* У извештају о седницама св. Архиепископског Синода од Маја о. г. штампаног у 19. бр. о. л. рекло се: „Није одобрена збирка протојереја В. Николајевића под именом: „Практични свештеник или питања и одговори из пастирске праксе“; ну писац може свој састав издати мимо архиепископског Синода, јер би тим допринео нашој оскудној богословској књижевности“.

На жељу г. Николајевића, ми ћемо у овом листу штампати његовог практичног свештеника, и из њега отштампати у засебну књигу, с тога позивамо сву браћу свештенике да учине своје евентуалне примедбе, које ако усвојимо штампашемо и њих на своме месту. Уред.

рајући руку испуњује благоволењем све што је живо, и ову молитву завршује приличним славословљем: ѡкѡ ты еси благословляѡй: . . . . (Симеон солунски: Разговор о свештенодјјествима и тајнама црквеним. Одговор 306.)

Упоредимо ове речи са наредбом у служебнику: указѣтъ десницею, а Симеон: положивши хлѣб благосиља. Шта значи ово? Не може друго значити већ једино то, да је показиване десницом на хлѣб, пшеницу, вино и уље уједно и благосиљање. Према томе, кад се у том моменту врши благосиљање, треба на предложене ствари показивати не пруженим прстима, већ сложеним „иманословно“, т. ј. онако, као што се увек слажу, кад се благосиља. Сетити се треба, како су предложени предмети на петохлѣбници поређани, и тад знадемо, да ће се, показујући на њих редом руком на којој су прсти иманословно сложени, учинити знак крста, а све се то, уз призивање имена Христова и захтева за благослов.

Благосиљање на овај начин, и у моменту кад се изговарају речи: самъ благослови хлѣвы сіа, пшеницѣ, вино ѡ елей, обавља грчка црква, као што сведоче и речи св. Симеона а и руска, као што нас уверавају „Пензенске епархијалне вједомости“. (Сводъ 15.) Па тако се и треба и мора да свршује и у српској цркви.

Друкчије и не може бити. У целој молитви, која се том приликом чита, једино је у наведеним речма потпуна формула за благослов, исто као што је и код водоосвећења великог: самъ . . . . ѡсвати водѣ сію. Оно касније ѡкѡ ты еси благословляѡй . . . . није формула за благослов, већ славословље. Да те речи нису формула за благослов, најбоље доказује то, што се у тој реченици не спомиње изречно ништа што би се имало благословити. Реч вслчскаѡа доказује нам, да се у овом моменту ништа не благосиља, и да не треба руком благосиљати уз ове речи, пошто у овој прилици свештеник не благосиља све на свету, већ само хлѣб, пшеницу, вино и уље. (Све ово вреди и за благослов над кољјвом).

Речи св. Симеона солунског, које допу-

њују и разјашњују одредбу *служебника*; *пракса* у другим црквама православним и сами *склоп* молитве, све то налаже свештенику, да благослови онда, кад говори: *самъ благослови хлѣба сѣа, пшеницѣ, вино и елей*. Благослов у другом ком моменту, није ничим оправдан, нити му има места, (Истина 1885. бр. 6. стр. 91)

У свези са овим при речма: *и ѣмножи сѣа во . . . доноси „Руководство для сельскихъ пастырей“ и „Сводъ“ стр. 16.* ово: треба у манастиру: „и ѣмножи сѣа во свѣтѣи ѡбители сей“; у граду: „во градѣ семъ“; у селу: „во вѣси сѣи“, а у архијерејском двору: „во всѣхъ частнѣхъ домѣхъ семъ“, говорити. (Мој велики Типик стр. 32)

2. Може ли се на литургији „преждеосвященныхъ“ чинити спомен за упокојене чланове цркве?

„Истина“ у свом 7. (13.) броју од г. 1886. доноси на горње питање овај одговор. Једино онај напутак у архијерејском чиновнику, да после појања „да исправитса молитва моа“: долази јектенија: *Рцемя вси . . . и остало*, као на литургији св. Јована Златоустог све до „помолитса ѡглашеніи господєви“, — може изазвати стављено питање. Кад се прочита овај напутак, те се затим погледа, шта имају наши службеници у литургији св. Златоустог између „Рцемя вси . . . и помолитса . . .“, тад лако можемо пасти на мисао, да се на пређеосвећеној литургији може чинити спомен за мртве, јер се у литургији св. Златоустог између споменутих јектенија, налазе и јектенија за мртве. Да лако можемо пасти на такву мисао, али лако се можемо уверити о не темељитости њеној.

У самој литургији св. Златоустог јектенија за мртве нису безусловни саставни део. Пре њих има оваква примедба: *ѡще ли вѣдетъ ѡ ѡспошихъ приношеніе*, што значи, да су та јектенија уметнута ту само за извесне случајеве, да су дакле могла бити и нештампана на том месту, исто као што нису ни у великим и сугубим јектенијама штампана она, која се по потреби у њих умећу. Према томе споме-

нути напутак архијерејског чиновника не мора се протезати и на јектенија за мртве.

Кад наша св. црква учи, да ради опроштења греха упокојених чланова цркве треба приносити безкрвну жртву, тад она под том жртвом разумева *потпуну* литургију; литургија пак са пређеосвећеним дарима није потпуна литургија. На њој не бива *приноса* (Лаодиц. сабора правило 24.), већ само се пређеосвећени дари *предлажу* вернима за причест (види у литургији *преждеосвященныхъ* другу *важнју* после приноса). Зато црква није одредила ни опћи спомен за мртве никада на дан, кад се не би могла обављати потпуна литургија. Она је у време св. четрдесетнице наредила, да се опћи спомен мртвима држи три пута (види *Типик* код друге суботе вел. поста), па од та три пута ни један не пада на дан, кад би се по правилу морала служити литургија са пређеосвећеним дарима, већ сви падају на дан, кад се мора служити потпуна литургија.

Да црква неће да се спомен мртвих чини у даде, кад се служи литургија са пређеосвећеним дарима, сведочи нам и *Валсамон* у тумачењу своме на 51. правило лаодикијског сабора. На дотичном месту вели се, да се по смислу тог правила не спомињу мртви кроз целу четрдесетницу, осим суботе. (*Синтагна* књ. III. стр. 219.). Услед тога има и наш Типик ову одредбу: *Ико аще вѣдетъ братъ нашємѣ ѡити ко Господѣ во свѣтѣхъ сиѣхъ днєхъ* (т. ј. у време св. четрдесетнице), *посредѣ седмици не вѣвактѣ третини егѡ, даже до Патка вечера, тогда во совершетса панихїда егѡ. подобнѣ и въ Сѣвѣотѣ литургиа егѡ. Ко градѣшю же Сѣвѣотѣ вѣвактѣ девѣтини егѡ.* (*Типик* код сиропусне Недеље).

Из свега што смо навели следи, да се споменути напутак архијерејског чиновника никако не може односити на јектенија за мртве, и да се на литургији са пређеосвећеним дарима не може чинити спомен за упокојене чланове цркве.

(Продужиће се).

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

О брачним парницама.

Д. Р.

Из извештаја о седницама наших конзисторија, види се, како је у свакој седници предузето 20—30, а гдекад и више брачних предмета, а растављено толико и толико бракова. А из извештаја о седницама митрополијско црквеног савета, да је коначно разведено обично преко 30 а и више бракова.

Из овог се види, да ће и наше конзисторије скорим достићи србијанске конзисторије, где се по 100—300 бракова годишње разведе, те је лако било неким председницима саградити куће са 4 стана са 4 собе, ил што рекао један наш пријатељ: 4 са по 4.

Ко је пак завирио у записнике седница конзисторијалних из прошлог века и то све до Рајачићева патријарховања; тај је видео, да су тада биле врло ретке брачне парнице, и да се по 10—20 година водила таква једна парница.

Од Рајачића, а особито од Маширевића овамо, све се већма множио број брачних парница, и то од оно доба, како су и наше конзисторије узеле за разлог разводу брака и недољиву мржњу, који разлог наша црква не признаје.

Усвојивши и тај разлог за развог брака, рапидно су се множиле брачне парнице код наших конзисторија, и где не беше каквог другог и јачег узрока разводу брака, ту се узимало за повод недољива мржња, ког је било лако изнаћи и доказати.

Да се види, како су скрупулозно конзисторије поступале и тамо, где је био црквом признати разлог разводу брака за време Стратимировићево, навешћемо следећи допис његов, ког је писао владици пакрачком Кирилу Живковићу, који гласи:

Преосвјашчењејши и високодостојњејши Г. Епископе, мње, во Христје Брате Љубезњејши!

Неки от Наших Господеј Епископов и тјех конзистории разрјешение брачног сојуза вини ради прељубодјејанија и после движенија брачног патента, такови поступак крајњеј нужде и невзискујушчеј, до-

звољали; сего ради Јего ц. к. величество средствием Интимата под 16. Јун. љ. т. N. 12523. от славног мјестобљустителног Совјета изданого, мње всемилостивјејше наложити извољели јесу, в том понизное извјестие поднести: Дозвољајут нашеја църкви канони помјанугија ради вини *брачног сојуза разрјешение?*, и како в Јего ц. к. величества Державах в сиецевих винах нашаја църков прежде изданија брачног патента поступати обиче?, јест ли сирјеч вини ради прељубодјејанија разрјешение токмо от сожитија, или от сојуза брачног мјесто имјело?

За удовлѣтворити сиецевому височајшему урежденију следуюшчаја, обаче обширние покорњејше предложих: да сирјеч нашеја матере църкви св. канони во древнаја онаја времена, јегда и граждански закони прељуботворци смерти, или сеј сходњеј казни подлагали, установлени, таковија вини ради брачни сојуз разрјешити соизвољевали; јегда обаче граждански закони от строгости своеја против такових преступников отступили, ни църков нашаја из самага повода прељубодјејанија разрјешение от сојуза брачног недозвољевала, и да наипаче в посљедних стољетијах наша църков развје в особених и онакових токмо случаех (мимо турецких предјелах, гдје и днес и из самага повода прељубодјејанија брачни сојуз разрјешаетсја) јегда прељубодјејај (наипаче же жена) казнеју тјашкоју и смерти сходнеју обложен, или коих ради църков древне брак разрјешити обиче, умножил, или страни невинија жизни во опасности била, или каковаја инаја великаја напаст следовати могла, разрјешение от сојуза брачног из прељубодјејанија недозволала.

А в ц. к. державах прежде брачног патента, ашче прељуботворец прегрјешение свое и предзвјатием против живота супруги невинија не возвисил, или в турецкија земли убјегши, мухамеданское невјерие непријал, каковиј догађаи не многи случилисја, разрјешение от сојуза брачног мјесто неимјело.

Во сообразии коего, а и от овјета, в сем предметје от блаженопочившаго Предцесора моего в љето 1787. вишим надле-

жатељством поднешенаго, в сљедујущих мое покорњејшее мњеие изложих: во же бисја обикновени до није нашеја церквѣ в сицевих винах поступак и в будущее подтвердил, обаче всјакое, при дицеазалних консисториах сљедованое, и из виги прељубодјејанија разрјешение от сојуза брачнаго закључившее, рјешение, прежде тогожде дјејствителнаго исполненија, да не бисја чрез, из не весьма важных negli узроков сљедованое, во таковој виѣ от сојуза брачнаго разрјешение ко уничтоженију св. тајни брака повод дал, или что таја вина от стран апелѣрана била, или ни, всегда Архиепископо Митрополијскому Нарѣчителному Консисториуму на свѣше развидјение поднесло.

В прочее со всјаким почитанием јесм Преосвјашченства вашего

В Даѣе 21. Ноем. 1795.

покорњејшиј слуга

Стефан от Стратимирович с. р.

„Послаћу В. П. други пут копију мое репрезентанцие, сада немам времена а велика је.“

Ну, није данашњим силним брачним разводима узрок само то, што је приознато за развод брака и неодољива мржња, него уз њега постоје и други узроци.

Од многих, који се могу и смеју навести, томе је узрок и то, што ми немамо одређеног и тачног писменог реда и поступка, него за наше консисторије важи и данас овај препотопски судски поступак од 1782., који је удешен према тадашњем земаљско-судском поступку угарском.

С тога је скоро код сваке наше овопределне — ил што би рекли Србијанци отачаствене — консисторије други поступак, и како се код њих гдекојих ради вашарски, поред неспремних чланова консисторијалних, а често и бележника, који се често мењају; то знају онајбоље неки фишкали консисторијални, који, док се не науче на постојећи шлендријан, не могу довољно да се начуде, како се олако решавају животна питања по поједине породице.

Крајње је већ време, да једном и наше консисторије дођу до савременог суд-

ског поступка, кад сви наши досадашњи сабори при грађењу својих статута за консисторије, стављаше: досадашњи судски поступак задржава се до даље наредбе, и ако многи и рефенти, а да не говоримо о члановима сабора и не знадоше какав је исти поступак.

Даљи је узрок данашњим силним брачним парницама и то, што има много наших свештеника, који водећи брачне парнице заслужују — што би рекли Србијанци — лене паре, те да до њих дођу, наводе и уче сами странке из своје парохије, да поведу брачну парницу, и да ће им они израдѣти да се разведу, у место да настоје, да кад дочују да се који брачни парови не слажу, да их мире.

Многи је од таквих тако дрзак, да сам својеручно странкама напише и тужбу и даје званична уверања, дочим многи дају својој деци, па и женској, да их препишу, и не помишљајући каквих све бљутавштина нема у тужби.

Има веселника, који су због прављења таквих тужаба не само у своме месту, него и у околини изишли на глас, те им свет иде као неком чудотворцу.

Каквих ту нема обећања, а подједно и неистина, како они имају с том и том особом веза, и како и њима већи део морају дати, што све иде на омаловажавање наших власти; то се по себи разуме.

А тим веселницима особито су акције скочиле и приход се увеличао, од како наше консисторије растављају и оне бракове, где су обе или једна странка биле римокатоличке вере, па обе ил једна пређе у нашу веру. Е, то су им добре моруне и на њих је многи веселник пишман.

С тога би требало мало боље припазити на те хијене, јер исти, као свештеници, чиј је позив и дужност, да мире где виде несугласност између брачних супружника, а не да их наговарају и уче, да им они бракоразводну парницу састављају, не заслужују другога од тога имена.

А има на жалост и самих чланова консисторијалних, који се тим печасним послом баве, и којима савест допушта, да се у седницама заузимају, да се тај и тај брак разведе, и ако су једном или другом

супружнику правили бракоразводну тужбу, и кад им се жеља испуни, да им писмено или телеграфски честитају срећан исход.

Да се доцније странци преставља како је врло тешко ишла ствар, и да он не беше у седници, тешко би шта од посла било, а странка сирота, усиљава се, те господину што већу јабуку даје.

И на ове би веселнике требало мало боље припазити и при полагању заклетве упозорити их на светињу заклетве и тајне већања у седницама.

Требало би и на помирителне комисије, коју уставову устројство конзисторијално од 1782. не позваје, мало боље припазити и кође се све поставити за чланове и председнике и одредити тачно време т. ј. колико времена има протећи од другог покушаја измирења до трећег, те не дати повода говору и сумњи, да и ту може Петар или Павле помоћи.

У опште, треба једном са досадашњим шлендријаном раскрстити и увести и код брачних парница савремени поступак, а оне, који наводе на покретање парнице и који се пристрасно понашају, по осведочењу строго казнити.

Срамота је, као што смо одавна чули од једног бившег римокатолика, ког је наша конзисторија раставила за неколико сахата, т. ј. исти је тог и тог дана прешао у 9 сахата из јутра у нашу веру, те и ако је исти био удаљен од Карловаца 8 сахата, а железница тада још не беше, он је тог истог дана до подне растављен био, а за три дана и од апелаторије, да је за сву ту незаконитост платио једном господину 100 фор., а члановима сваком по 10 фор.

Ово треба да учинимо већ и с тога, што се у Србији одавно поговара, да би требало одузети од конзисторија решавање брачних парница, и пренети их на светске судове, — а за што, то се не крије — што ће се данас сутра и учинити, те се бојати да и код нас не поникну такви гласови.

С тога се не играјмо с ватром, и мало боље припазимо на чврстоћу везе брачне. Немојмо је брзо и без врло великих узрока и повода раскидати.

Да је свему реченом доста кривица и до самог привременог устројства наших епархијских власти, по коме може бити и већином бивају за чланове духовних судова — конзисторија — бирани и онакови, чија се заслуга и сирема састоји једино у томе, што су чланове те и те странке, која је задобила већину; то је бар јасно.

Ал шта ћемо, кад ми и такво уређење, које не постоји ни код једне друге православне цркве, називамо „крвљу стечено право“, и нама су пречи „наши људи“, него сви други обзири.

С тога се не треба ни чудити, што је код нас овако, а није онако, како би могло бити и требало да буде и у том погледу.

Много званих а мало изабраних.

Д. Р.

Ако овако потраје, дочекаћемо да ће свако ијоле наше веће место имати своје новиче.

Како се у свету држи да је штампа — новине — девета сила у свету, што у истини и јесте, од како је Јевреји у своје руке узеће; то да је среће, поред силних наших новина — листова и листића —, требало би да је она водиља код нашег народа и да му буде учитељ у свему што је добро, племенито и корисно.

Требало би, ал на жалост она није то.

Она је мање више — мислимо политичне листове, који највише иду у народ и народ их чита — највећи деморализатор народни, који народ одвраћа од паметног посла, а учи га и уводи га у партијичну борбу, борбу при којој се не бирају средства да се противник осрамоти и утуче.

Узмимо скоро од реда наше политичне листове, па ћемо у њима врло кад — ретко — наћи што поучно и паметно за народ, него наћи ћемо у њима дугачке политичке чланке, који се отежу као гладна година, и ако би се оно, што је речено у 3—4 дугачка ступца могло рећи у 5—10 редака, све кад би и стојало оно, о чему се у чланку расправља, што пак није увек случај.

Уредници ил сарадници узму ма какав незнатан предмет, ил какву луду комбинацију, па удри расправљај на дугачко и на широко, а сироти читаоци — особито сеоски — читају

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

www.unib.rs

у сласт или стричу пишчеве мисли, те и они се онда упуштају у прегресање, како ће Руја учинити ово или оно, како ће се Шваби напашити плундре и томе слично.

Па као што су им обично дугачки чланци водени и празни, тако су им и дописи, у којима се описују најнезнатнији сеоски догађаји, при чему се обично не пропушта да се не бадрдне или не оцрни противник, белешке, и у опште више пута нема човек из целог листа да се чему паметном научи, а жене schon gar немају ама баш ништа да науче.

А да је памети и среће, како би се дало много паметног и корисног написати у нашим политичним листовима и за људе и за жене. И да се тако радило и ради, ми бисмо ваистину данас са свим друкчије стајали.

Ал шта ћемо, кад су се вође наших странака на дугачко и на широко свађали и препирали — и то што-но реч ђаволски и не бирајући средство — о програмима морским, који нису вредили ни луле дуване, све да и не говоримо о њиховој неизведљивости поред наше слабости, расцепаности, покварености, те свађајући се о њима, пропустили смо оно лепо златно време, које наше комшије „луде Швабе“ знадоше у своју корист употребити, те се размилише по српским селима, присвојивши себи многу српску земљу, и не само да смо га пропустили у непаметном раду и животу, него и многог и многог ратара скренусмо са правог пута и уведесмо га у врзино коло, у ком ће за извесно свабити шеве и данас сутра постати швапски надничар и слуга.

Ко прати ове учестане зборове и повереничке скупштине наших радикала и самосталаца, те види и зна какав је сеоски измет, што се потписано на позиву, а многи се и без пристанка и питања стављају на позиве, и какви се људи бирају у сеоске одборе, са додатком да провађају страначку организацију и какви се неписмени људи бирају за известитеље; тај не може довољно да се начуди и надиви несавесности страначких вођа.

И кад човек — родољуб — у том страначком бунилу види, да се нашао један паметан Србин и то ратар Младен Видовић, који је уочи праву опасност по наш српски народ, те предузео, да залуталој лаковерној браћи отвори очи и да је научи ономе, што је дужност била наше интелигенције; том се појаву

сваки Србин — родољуб — из дна душе мора обрадовати, и довикнути му: евала брате Младене и Бог те поживео!

Младен Видовић, ратар написао је и ово дана издао броширицу под насловом: „О социјалистима“, писма Младена Видовића ратара, са овим насловима: 1. Шта говоре социјалисте и шта хоће, 2. Зашто се социјалисте испречавају, 3. На што ће изићи ако пођемо за социјалистама, 4. Шта кажу социјалисте за порез и друге терете, а што каже српска странка, 5. Због чега облећу социјалисте око нас?, 6. Шта српска странка тражи за народ да се народ помогне, 7. Могу ли сами закони човеку помоћи па макар бити најбољи?, 8. Могу ли нам помоћи закони и удружења, ако живот наш не преудесимо и поправимо?, 9. Како нас социјалисте уче да живимо?, 10. Може ли нам бити прави пријатељ онај, који не верује у Бога у душу?, 11. Подела земље, 12. Социјалисте лажу!

Ми ћемо из истих писама навести цитацима нашим 10. писмо, а наши политични листови требали би да их све прештампашу.

(Свршиће се)

ЛИСТАК.

Вести.

Избор посланика у Архидијезези обавиће се по закључку арх. административног одбора 23. нов. (6. дец.).

Реци ми, док ти нисам казала! Нека је знано, да „патријархов двор“ није задржавао држање сабора, него су његово држање ургирали радикали, а за што, то се зна као и све њихове изакулине радње и намере, и наде бити имајућег управитеља даљског спахилука, радикалског покровитеља. Само чекајте мало. Све ће јарко сунце објавити!

Радосна вест. Да би радикалска управа доказала своју љубав и поштовање према професорима, изабрала је за чланове средишње управе професоре карловачке гимназије гг. Милана Недељковића и Светислава (Славка) Котаровића.

И треба и заиста је и нужно да и два професора буду у средишњој данашњој радикалској управи са српско-православне гимназије.

Уредник: Димитрије Руварац, протојереј.

Књижевни огласи.

Сиремио сам за штампу, у другом издању, три своје књиге из области јереси назаренске:

НАЗАРЕНСТВО

његова историја и суштина,

према оном издању од год. 1894. у свему пре-
рађено и допуњено; цена 4 круне;

**Зашто се у нас назаренство шири
и како би то могли спречити,**

расправа о савременима нам верским, црквеним,
друштвеним и економним приликама; цена 3 К;

Један разговор с назаренима,

за народ написано разматрање настранога наза-
ревског учења о дечјем крштењу; цена 50 фил.

Ове ће се књиге на финој канцеларијској
хартији и са свим новим цицера словима штампати
само у онолико примерака, колико се с овим
путем још претплатника јавило буде, те их до-
цније у књижарском промету неће бити. — Рок
претплати до св. Николе.

Уједно се у мене може добити још и мој
Зборник Прошведи, у коме су омилије редом на
св. Јеванђеља од друге недеље после Духова на
до нед. Закхееве, цена 4 К; као и ове брошуре:
„Побожни“, цена 40 фил.; *У назаренској скупи-*
штини, цена 20 фил.; *Како је наш деда-Живан*
оставио назаренство.

Књиге се могу варучити или уз поштанско
подузеће, или уз готов новац, у потоњем слу-
чају, одавде наплаћеном поштарином. — На-
рудбину молим на моју адресу:

Срем. Карловци (Karlócsa, Szerém m.), 1. (14.)
нов. 1906.

Владимир Димитријевић,
патр. протосињео.

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

Ad бр. к. 2187/366. ex 1906.

2—2, 90

СТЕЧАЈ

на упражњено место опћинског ђакона у Сен-
томашу. Плата је 1000 круна годишње у готову
и 3 ланца 1471/2200□хвати земље, на коју ће
земљу ђакон порезу плаћати. Компетенти имају
своје ваљано инстурјисане молбе путем надлеж-
ности овој конзисторији до 26. новембра (9. де-
цембра) о. г. укључно поднети.

Из седнице епарх. конзисторије бачке држане
у Новом Саду 9. (22.) октобра 1906.

Митрофан с. р.
Епископ.

Број Е. К. 828. ex 1906.

1—3, 95

ЕДИКТ

Овим се обавјештава *Стана Цвијановић*
непознатог боравишта, да је њезин муж *Станко*,

покренуо против исте бракоразводну парницу
код ове Еп. Конзисторије, па се позива, да се
у року од 90 дана рачунајући од дана првог
уврштења овог едикта у „Српском Сиону“ при-
јави овој власти или лично или вјеродостојно
писмено или преко свога, на законит начин опу-
номоћенога заступника, јер ће се иначе речена
парница и без ње и на њезину штету окончати.

Из сједнице Епарх. Конзисторије, држане у
Плашком, 24. августа 1906.

Председништво

Број Е. К. 254. ex 1906.

1—3, 93

ЕДИКТ

Овим се обавјештава *Михајло Добрић*, сада
непознатог боравишта, да је његова жена *Савка*
покренула против истог бракоразводну парницу
код ове Епархијске Конзисторије, па се позива,
да се у року од 90 дана, рачунајући од дана
првог уврштења овог едикта у „Срп. Сиону“
пријави овој власти или лично или вјеродостојно
писмено или преко свога на законит начин опу-
номоћеног заступника, јер ће се иначе речена
парница и без њега и на његову штету
окончати.

Из сједнице Епарх. Конзисторије, држане у
Плашком, 28. септембра 1906.

Председништво.

Ad бр. К. 828/588 из 1906.

2—2, 91

СТЕЧАЈ

на упражњене парохије б. плаћеног разреда у
Нађфали, Соки, Станчеву, Краљецу, Фењу и Пе-
тровуселу.

Компетенти имају прописно инстурјисане
молбе поднети надлежним путем овој конзисто-
рији до 17. (30.) децембра о. г.

Из седнице епарх. конзисторије, држане у
Темишвару 3. (16.) октобра 1906. године.

Председништво.

Ad бр. К. 828/588 из 1906

92 2—2

СТЕЧАЈ

На упражњено место пароха у *Иванди* б.
плаћеног разреда и на место сист. парох. по-
моћника у Срп. Св. Петру 4. односно б. пла-
ћеног разреда.

Компетенти имају прописно инстурјисане мол-
бе поднети надлежним путем овој конзисторији
до 17. (30.) децембра о. г.

Из седнице епарх. конзисторије, држане у
Темишвару 3. (16.) октобра 1906. године.

Председништво.

Број Е. К. 478. ех 1906.

1—3, '06

Број Е. К. 555. ех 1906.

1—3, '04

ЕДИКТ.

Овим се обавјештава *Никола Мандарић* непознатог боравишта, да је његова жена *Сока* покренула против истог бракоразводну парницу код ове Еп. Конзисторије, па се позива, да се у року од 90 дана, рачунајући од дана првог уврштења овог едикта у „Срп. Сиону“ пријави овој власти или лично или вјеродостојно писмено или преко свога, на законит начин опуномоћеног заступника, јер ће се иначе речена парница и без њега, а на његову штету окончати.

Из сједнице Епарх. Конзисторије, држане у Пашком, 24. августа 1906.

Предсједништво.

ЕДИКТ.

Овим се обавјештава *Љубица Комадина* сада непознатог боравишта, да је њезин муж *Драгић* покренуо против исте бракоразводну парницу код ове Епархијске Конзисторије, па се позива, да се у року од 90 дана, рачунајући од дана првог уврштења овог едикта у „Српском Сиону“ пријави овој власти или лично или вјеродостојно писмено или преко свога на законит начин опуномоћеног заступника, јер ће се иначе речена парница и без ње и на њезину штету окончати.

Из сједнице Епарх. Конзисторије, држане у Пашком, 28. септ. 1906.

Предсједништво.

ДРУГИ ОГЛАСИ

ЗВОНОЛИВНИЦА И ФАБРИКА ГВОЗДЕНИХ КОЗА ЗА ЗВОНА АНТОНА НОВОТНИЈА

У ТЕМИШВАРУ, ФАБРИЦИ

препоручује се — са гаранцијом на више година — за израду нових звона и за преливање пукнутих звона у овакој величини, као и за целокупно хармонично удешено звоњење, провиђено са круном од кованог гвожђа, тако удешеном, да се звона по вољи и лако могу кретати, ако би се на једном месту излупало, чиме се звона сачувају да не пукну.

Особито препоручујем

од мене изнађена и много пута одликована

са створеним одушкама провиђена звона,

која су у горњем делу — као виолина — са отвором у виду фигуре 8 провиђена и като имају дуготрајнији, снажнији и дубљи звук, него звона по старој системи прављена, тако да се овако једно патентирано звоно од 327 килограма изједначаје са звуком других по старој системи ливених звона од 461 килограма.

Даље препоручујем козе за звона од кованог гвожђа, у тороњу слободно стојеће; звона или шоље за сатове од метала; прављење старих звона са крунама од кованог гвожђа. —

17— 3.

Илустровани ценовници и прорачуни трошка бесплатно и франко.

На миленарској земаљској изложби у Будимпешти 1896. награђена са великом миленарском медаљом.

„Српски Сион“ излази сваких 15 дана на 2 цела табака. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годиву 8 круна, на по године 4 круне, а на четврт године 2 круне. За стране земље, на годину 10 круна. Поједини бројеви 40 филира.

Третплата, огласи, стечајеви и рекламације у року од 15 дана шаљу се Администрацији а остала рукописи уредништву „Српског Сиона“ у Карловце. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 10 филири од једног реда ситних слова — Плаћена писма се не печатају. — Рукописи се не враћају.

Све спорове овога листа у ствари претплате или других потраживања решава котарски односно општински суд у Карловцима.

Издање и штампа: Српске Манастирске Штампарије у Ср. Карловцима. 646. 1906.